

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ при Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, с научна специалност „Гражданско и семейно право“

Относно: конкурс за доцент по гражданско и семейно право, обявен в ДВ, бр. 64 от 03.08.2018 г.

I. Информация за конкурса.

Конкурсът е обявен по Решение на ФС на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски“ (Протокол № 12 от 11.09.2018 г.) Участвам в състава на научно жури по конкурса съгласно Заповед № РД-38-588 от 21.09.2018 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

II. Информация за кандидатите в конкурса.

В конкурса участва един кандидат – гл. ас. д-р Таня Николаева Бузева.

Таня Бузева завършва средното си образование в Гимназия „Ан. Димитрова“ – Плевен през 1982 г. През 1987 г. завършва висшето си образование в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

През периода 1991 – 2001 г. Таня Бузева е асистент и ст. асистент в ЮФ на СУ, а от 2001 г. досега е гл. асистент по гражданско и търговско право в този факултет.

През 2005 г. Таня Бузева придобива ОНС „доктор по право“.

Специализирала е в Института по сравнително и международно право Макс-Планк в Хамбург и е била лектор на международни симпозиуми и конференции.

В периода 1997 – 2016 г. Таня Бузева е участвала в над десет проекта за развитие на законодателството. В периода 2001 – 2005 г.

е била член на Консултативния съвет по законодателство към Председателя на XXXIX Народно събрание, а от 2005 г. до 2009 г. – на Експертния консултативен съвет към Министерския съвет.

Понастоящем Таня Бузева е арбитър в Арбитражния съд при БТПП.

III. Изпълнение на изискванията за заемане на длъжността.

1. Изпълнение на количествените изисквания.

От представените по конкурса документи е видно, че Таня Бузева е заемала академичните длъжности „асистент“ и „главен асистент“ в значително по-голям период от време в сравнение с изискуемия законов минимум.

За участие в конкурса е представен самостоятелен монографичен труд „Увеличаване на капитала на акционерно дружество“. С., 2018 в обем от 310 с., което включва предговор, шест глави, заключение и библиография.

Представено е също участие с две глави в монографията „Капиталови търговски дружества“. С., 2011, в които се разглеждат командитното дружество с акции и обединяването на капиталови търговски дружества.

За участие в конкурса са представени и две публикации на английски език. Първата от тях разглежда преобразуването на търговски дружества по нашия ТЗ с оглед въвеждането на европейските принципи в тази материя, а втората е посветена на българското дружествено право.

Не са представени за участие в конкурса, а само са посочени в общ списък на всички публикации на Таня Бузева едно участие в коментар и една статия, които са публикувани след придобиване от нея на ОНС „доктор“, както и шест статии, публикувани преди този

момент, които обаче нямат отношение към темата на дисертационния труд.

2. Изпълнение на качествените изисквания.

Научните изследвания на д-р Таня Бузева основно са в областта на търговското дружествено право (българско и европейско). Те се характеризират с прецизност и задълбоченост, като чрез широкото използване на сравнителноправния метод са разкрити пропуски, несъвършенства и несъответствия с европейските изисквания на нашето законодателство относно търговските дружества. Направени са и обосновани предложения за подобряване на законовата уредба.

В своите публикации д-р Таня Бузева застъпва редица нови за нашата търговскоправна доктрина становища, както и излага допълнителни аргументи в подкрепа на становища, към които се присъединява.

Критично е анализирана съдебната практика по разглежданите въпроси.

IV. Синтезирана оценка на научните и научно-приложни приноси на кандидата.

1. Хабилитационният труд „Увеличаване на капитала на акционерно дружество” е първото цялостно монографично изследване по този въпрос в нашата търговскоправна литература. До издаването на горепосочения труд увеличаването на капитала на АД бе разглеждано само като част от монографии, учебници и коментари или в отделни и немного на брой статии. Рецензираното съчинение има комплексен характер, тъй като увеличаването на капитала е корпоративен управленски акт, който поражда не само правни, но и финансови и счетоводни последици, които

балансирано са разгледани в труда. Увеличаването на капитала има пряко отношение към инвестиционната политика на АД.

В съчинението е търсен и намерен и друг баланс – между корпоративните интереси, тези на акционерите (особено на малцинствените) и на облигационерите (преди всичко на тези с конвертируеми облигации). Увеличаването на капитала засяга и отношенията между самите акционери и разпределението на компетентността между органите за управление на АД. В определени хипотези са взети предвид и интересите на трети лица.

Рецензираният труд е актуален, тъй като след съществените промени в законовата уредба на увеличаване на акционерния капитал през 2000 г., ограничените по обхват изменения в тази уредба през 2002 г. и 2005 г. и по-съществените през 2006 г. (в сила от 01.07.2007 г.), тя не е изменяна и допълвана (с изключение на някои разпоредби по отношение на облигациите през 2017 г. и последните промени на ТЗ за отмяна на акциите на приносител през 2018 г.), които по правило нямат пряко отношение към тематиката на съчинението.

Качество на монографичния труд е систематичния подход на изследването чрез определяне на три модела за увеличаване на капитала, към които са отнесени отделните фактически състави за това увеличаване по ТЗ – ефективно (с вноски на акционерите, на трети лица, чрез подписка, по решение на съвета на директорите или на управителния съвет), номинално (със средства на дружеството) и чрез конвертиране на облигации в акции. На основата на тези модели са квалифицирани и различните фактически състави на увеличаването на капитала на АД по ТЗ: според източника на средствата, субектите, компетентния орган и използваната правна техника при увеличаването.

С приносен характер в рецензираното съчинение е изследването относно принципите на постоянния капитал, мерките за неговото набиране, гаранционната функция на капитала по чл. 247а ТЗ, финансирането чрез собствен и привлечен капитал. Тези въпроси са анализирани през призмата на консолидиращата Директива (ЕС) 2017/1132 и нейните принципни изисквания за задължителна компетентност на общото събрание на акционерите, ефективното увеличаване на капитала (с вноски) и гарантиране на предимство на акционерите при увеличаването.

С приносно значение е също изложеното за предимственото право на акционерите при увеличаване на капитала на АД с вноски, което е разгледано както като абстрактно и намиращо се в потенциално състояние право, което е елемент на членството, така и като конкретно облигационно право с имуществен и притезателен характер, което е прехвърлимо отделно от акцията. Подробно са разгледани и предпоставките за ограничаване или изключване на предимственото право.

Убедителни са изложените от автора аргументи срещу доминиращото в теорията и практиката становище, според което е допустимо увеличаване на капитала с вноски на акционерите чрез увеличаване номиналната стойност на издадените акции. В значителната си част тези аргументи са нови за нашата търговскоправна доктрина (преди всичко в съдържателно отношение).

Направен е пълен анализ на чл. 193 ТЗ (относно увеличаване на капитала с непарични вноски) и на чл. 195 ТЗ (относно увеличаване на капитала под условие).

Подкрепа заслужават също предложенията за прецизиране на изискването решението за увеличаване на капитала да се взема от

акционерите от всеки клас само ако то засяга интересите на тези акционери, за въвеждане на допълнителни процедурни изисквания при делегираното (разрешеното) увеличаване на капитала от съвета на директорите или от управителния съвет и за уреждане на последиците при установяване на пороци на вписването при увеличаване на капитала.

С приносен характер е и изследването относно увеличаването на капитала чрез конвертиране на облигации в акции. В това отношение са обосновани предложения за засилване на защитата както на малцинствените акционери, така и на облигационерите с конвертируеми облигации при последващи увеличения на капитала. Предложена е и промяна в компетентността на органите за управление – за по-голямо квалифицирано мнозинство при вземане на решение от общото събрание и предвиждане на възможност за овластяване на управителния орган да приема решение за увеличаване на капитала чрез превръщане на облигации в акции.

Качество на рецензирания труд е също изясняването на спецификата на увеличаването на капитала със средства на дружеството, като способ, при който не се променя имуществото на АД и състава на акционерите, а се изменя само капиталовата структура, тъй като се увеличава или броят на акциите, или тяхната номинална стойност. Предложено е разширително тълкуване на чл. 197, ал. 1 ТЗ, като се приема, че източник на увеличаването може да бъде не само неразпределена печалба, но и други резерви на АД, т. е. собственият капитал на дружеството по смисъла на ЗСч и НСС. Разгледани са и гаранциите за защита правата на акционерите и на трети лица (кредитори на дружеството, кредитори на акционери и на субекти, които се намират в договорни отношения с АД).

2. Приносни елементи са налице и в другите представени по конкурса публикации на д-р Таня Бузева. Те се отнасят до изясняване на правното положение на КДА, както и на редица анализи и изводи за съответствие на нашето търговско законодателство с европейското дружествено право (преди всичко на преобразуването на търговски дружества). Впрочем този подход е следван в почти цялата научно-изследователска и практическа дейност на кандидата.

V. Критични бележки и препоръки.

По мое мнение хабилитационният труд би имал по-висока научна и практическа стойност, ако в него бяха разгледани различните хипотези, при които може да се извърши едновременно намаляване и увеличаване на капитала на АД. За разлика от всички останали разпоредби от законовата уредба на увеличаването на капитала, чл. 203 ТЗ е оставен почти без коментар.

Допуснато е известно смесване на категориите финансиране и кредитиране (напр. на с. 248, 249, 252 от хабилитационния труд), тъй като от финансов аспект емитирането на облигации е способ за кредитиране, а не за финансиране на АД, каквото е тяхното конвертиране в акции.

Не е представен за участие в конкурса учебник, участие в учебник или поне учебно пособие по преподаваните от кандидата учебни дисциплини.

VI. Заключение.

Представеният за участие в конкурса монографичен труд и останалата научна продукция на кандидата (представена и непредставена за участие в конкурса) съдържат редица научни, научно-приложни и приложни приноси, тъй като имат значение за търговскоправната доктрина, законодателство, съдебна, регистърна

и дружествена практика. Това, както и дългогодишната преподавателска и експертна дейност на кандидата, ми дава основание да приема, че са изпълнени всички формални и съдържателни изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешните правила на СУ „Св. Климент Охридски” за заемане на академичната длъжност „доцент”.

В заключение давам безусловна положителна оценка и изразявам становище научното жури да предложи на Факултетния съвет на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски” да избере гл. ас. д-р Таня Николаева Бузева на академичната длъжност „доцент” по гражданско и семейно право в професионално направление 3.6. Право.

Рецензент:

07.12.2018 г.

/проф. д-р Г. Стефанов/